

REDACȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.
N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Centru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlieh (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1 fr. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare puțit
cațușe.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sânt a să pără
înaltate în Arad.

Scrișori nefrancte nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 25.

Alte colonisări.

Earăși e vorba de colonisări. Ș'anume nu pentru fericirea țeranilor lipsiți de pământ, ci pentru căpătuirea Ungurilor și maghiarisarea naționalităților.

Foile unguerești aduc anume următoarea știre:

„Ministrul de agricultură face plan pentru o colonizare maghiară mare în comitatul Timișorii. A cumpărat adevărat de la episcopatul de Cianad o proprietate (Sztánecsófalva) cu preț de 700 000 coroane. Planul e, ca fiecare colonist să primească cel puțin 20 jugere, al căror preț e dator să-l plătească în 50 de ani. În cel dintău trei ani însă, până ce se luptă cu greutatele începutului, colonistul nu plătește nici din capital, nici dobândă. Pământ se va da numai cetățenilor ungari cari știu și unguerește. Într'o colonie nu se vor primi însă mai mult ca 10 familii nemaghiare, ca astfel maghiarisarea lor să fie asigurată.”

Mărturisirea e cât se poate de lămuritoare. Ținta colonisărilor, o spun toți, este maghiarisarea. Într'un comitat unde Unguri abia doar' de sēmēnță găsești, statul cumpără de la episcopatul catolic pământ pe care guvernul îl împarte nu satenilor sērăci de prin comitat, ci aduce acolo streini, din alte comitate, și anume Unguri, căror le face cele mai mari înlesniri. Altfel de harnici ce sunt, s'ar prăpădi ca ceilalți coloniști, pentru cari — s'a recunoscut în Dietă — s'uu cheltuit zadarnic milioane! Ear' streinii de neamul ungueresc nu se iau într'o colonie mai mult ca zece familii, ca astfel și acestea să se peardă în potopul ungueresc.

Socotim, că nu trebuie să cheltuim vorbe multe întru a convinge pe cine-va, că și acest plan mai nou al stăpănirii este îndreptat împotriva celorlalte neamuri din patrie.

Se va da pământ numai celor ce știu unguerește, — așa zice ministrul. Ce însemnează aceasta? Eată ce: pe cei mai slabi de inger să-i momească să-i facă a crede, că învățarea limbii unguerești este o fericire, căci numai așa ajungi la pământ... Dar' cine dintre Români se va lăsa înșelat, și unde se vor găsi zece familii de Români, cari să între, chiar cu prețul a 20 jugere de pământ, într'o colonie unde 'i-se spune, chiar dela început: „ai să te faci Ungur, tu și toți ai tăi”!

Chiar dacă s'ar găsi însă, în fi neamului nostru este atăta tărie, că mai iute ajunge a ști românește și a se romanisa întreaga colonie, decât să se facă Unguri cele zece familii române. Avem în privința aceasta dovezi cu grămada.

Avem deci să protestăm împotriva guvernului nu de teama maghiarisării, ci pentru-că se cheltuiesc banii țerii pe încercări de felul acesta, încercări ce stricăciune pot să aducă

cel mult Șvabilor din Bănat, cari în adevăr, dacă le dai pământ, apoi se lapadă ușor de neam.

Cum nu ne îndoim că se va face o vânătoare și pentru a prinde Români, să fim trezi chiar d'acum! Ear' când uneltirile vor fi dovedite, să dăm alarmă și bine să grijim, ca nici o familie română să nu se peardă în noul puhoiu ce stăpânirea unguerescă trimite asupra naționalităților.

Prea C. S. dl Iosif Goldiș va depune Sâmbătă în palatul dela Schönbunn jurământul de episcop al Aradului în mâinile M. Sale Monarchului. De față va fi ministrul de culte Wlassics. Dacă se va face și sfințirea încă la începutul săptămâncii viitoare, pe Sân-Petru va fi instalarea.

Năcazul patrioților. Dintre câte neamuri locuiesc în statul ungar, nici unul nu e mai blând ca Sași. Ei merg așa de departe, că spriginesc chiar toate guvernele maghiare. Țin însă și la neamul lor, ear' când prea se ved copleșiți de primejdii, caută să se apere. Celor de la foile maghiare nu le place însă acest lucru, ci „Hazánk” de pildă (în numărul de la 29 Iunie) îi amenință, după ce-i ocărăște, pentru-că într'o sfătuire ce au avut zilele acestea la Sibiu, fruntașii Sași, sub conducerea lui Dr. Wolff, au hotărât să și apere naționalitatea, și anume să lucre din răspuțeri pentru întărirea clasei meseriașilor și a lucrătorilor de la fabrici, invitând mari fabricanți germani să se așeze în comunele și orașele săsești, unde Sașii sunt gata a le face mari înlesniri, dându-le fără plată loc pentru fabricile ce ar înființa. Întărirea aceasta a Ardealului, Ungurii o iau ca uneltiri împotriva lor.

Altă durere patriotică e, că direcția școlii săsești din Șinca-Marș, primind un raport ungueresc al gimnaziului săsesc din Sighișoara, a retrimis raportul, ear' ziarele săsești ceartă și ele în chip meritat slăbănoșia direcției din Sighișoara, care de hatărul Ungurilor, pécătuește în contra limbei săsești.

Foile unguerești nici atăta nu ar îngădui: să te revolți când vezi că un frate al tău dă lovituri sfintei cause naționale!

Înlesnirea, pe care ceream și noi s'o facă ministerul oștirea împărătești și al honvezilor: să nu cheme adevărat pe rezerviști sub arme tocmai pe vremea secerișului, după știrile ce primim din Budapesta, se va face!

Toți comandantii corpurilor de armată au primit adevărat dela ministere ordine, că chemarea sub arme d'aci încolo a rezerviștilor lucrători de câmp să se întempe numai în luna lui August, după-ce s'a sfârșit cu secerișul.

AVIS!

Potrivit §-lui 53, art. XXXIII din 1874, lista provisorie cu numele alegătorilor pentru Dietă pe anul 1900 cu începere dela 5 Iulie n. va trebui să fie în sala primăriei spre vederea cetățenilor.

Cei cari atât în virtutea legii din 1874, cât și a §-lui 141, art. XV din 1899 sunt îndreptățiți a fi alegători, dar' n'au fost scriși pe listă, pot să reclame, la autoritățile comunale, începând dela 5 și până la 25 Iulie n.

Toți Români să caute a-și asigura dreptul electoral.

Dela comitat.

(Congregația de Mercuri.)

După ce s'au primit demisiile foștilor slujbași Szatmáry (viceșpan), Vörös (protofisc) și Pecican (president al școlii orfanale), în ședința de Mercuri a congregației comitatului Arad s'a purces la alegerea altor directori.

Români ar fi dorit să aleagă doi din șinul lor ș'anume nu la locurile vacante, căci pentru acestea n'a recurs nici un Român, ci credeau că, înaintându-se prin alegere slujbașii maghiari mai vechi, locul acestora să fie dat Românilor. Fișpanul el însuși a făgăduit d-lor Dr. N. Oncu, M. Veliciu și Dr. I. Suciu, cari au vorbit cu el în numele Românilor, că va lucra să se aleagă prim-fiscal vice-fiscalul Szatmáry, ca astfel în locul acestuia să se poată alege apoi dl Dr. Ilie Precupaș, avocat în Arad.

Din două însă una: ori că fișpanul n'a fost sincer când a spus aceasta, ori că nu mai poate face ce vrea la comitat, ci e o păpușă în mâinile cli-celor dela comitat, — destul că Szatmáry nu s'a ales, ci a intrunit numai 137 voturi față de Keresztes, care s'a ales cu 188 voturi.

Români au avut deci drept când nici n'au mai stat la votare, ci alegerea lui Schill (în contra lui Páris, pașa din Șiria) ca proto-notar comitatens s'a făcut fără Români.

Fruntașii români din comitat vor ști d'aci încolo dacă mai trebuie să stea ori nu de vorba cu cei dela putere, având acum cu o învățatură mai mult.

Vom pune apoi la răboj pe protopopul Moise Bocșan, care și de astădată, ca totdeauna, n'a votat cu Români. Vom creșta încă una lângă numele solgăbirăului din Pecica Titu Vuculescu, care ducea pe Români pecicani ca pe niște oi, ca ei singuri — și cu taica Moise — să voteze nu cu ceilalți Români. N'au oare oamenii acestia rușine?

Cât despre noul viceșpan, dl Dálnoky, a făgăduit multe. Intre altele nepărtinire și dreptate, cinste pe toată linia și că va păzi, ca fiecare cetățean să și poată arăta părerile politice.

Români i-au și strigat: „Numai să te ții de vorba”... Il vom pune la încercare, vom vedea dacă va mai răbda ca să se mai întempe ca la Șiria și Sovirșin, unde fibraele Paris și gângavul de Csukay să oprească eu geandarmii pe Români a ține intruniri.

Peste două săptămâni va fi eară congregație, unde se va alege asesor la ședria orfanală (loc ramas vacant în urma alegerii lui Nachtnebel de președinte al ședrii orfanale) și vice-notar, loc earăși ramas vacant prin alegerea lui Schill de proto-notar.

Slujbașilor căror se poate mulțumi că Krivány a furat nesupărat de nimeni, li-s'a dat de altfel pensie destul de grasă. Astfel viceșpanului Szatmáry, care prigionia tot ce e românesc, i-s'au votat 2072 fl. pensie pe an.

Oare lui Krivány da-i-se-va și lui pensie?

Revista externă.

Turburări în Spania și în Belgia.

În cursul săptămâni mulțime de telegrame până departe în lume au dus vestea, că în două țeri din Europa — în Spania și Belgia — turburări mari s'au petrecut și se petrec mai ales acum între poporul muncitor și între oamenii stăpănirii. A început să se verse sânge, și aceasta nu e lucru puțin; ear' pricina rețelilor sunt: miseria și afurisetele frecări dintre felurile partide politice.

În Spania. În orașele Valencia, Murcia și mai ales în Saragossa turburările de câteva zile se țin lanț. A trebuit să intervină miliția, pentru-că poliția s'a dovedit neputincioasă față cu turburătorii. Nu mai sunt cruțați nici ministrii — nici pe strade nici în dieta țerii.

Ca cea mai nouă pricină a turburărilor se aduce un proiect de lege pentru sporirea dărilor. Istovită cum este, după pierderea nenorocitelor lupte cu Americanii, Spania e ajunsă la o mare criză economică, și sărăcia bate la porțile statului. Nu e mirare, dacă spiritele în țeară, copleșite de amarul vieții, ascultă îndemnul de răsvrțire.

Cele mai nouș știri ni-le aduc următoarele telegrame:

Madrid, 28 Iunie n. În ședința de azi a senatului, senatorul Almenas a numit pe ministri anarchiști, ceea-ce a provocat scene de tot nepăcute și scandaluri; ear' la adresa ministrului-president Silviola, numitul senator zice, că greșelile guvernului au pricinuit vearsare de sânge în mai multe orase din țeară. La provocarea unui alt senator republican, ministrul-president răspunde, că guvernul prin toate mijloacele legale va încasa dările votate în cameră. Afirmățiunea, că guvernul nisuește la dictatură, prim-ministrul o numește absurditate. și

declară, că dacă părțile esențiale ale bugetului său nu vor fi primite, — dînsul își părăsește locul de ministru.

La o interpelație privitoare la turburări, ministrul de interne Dato răspunde, că turburările din Saragossa s'au repetit și a doua zi și că miliția, în urma năvălirii poporului, a fost slăbită să tragă focuri, dar morți n'au căzut de cât unul și doi greu răniți. Ministrul de război spune, că dintre militari au fost răniți doi ofițeri și mai mulți ostași.

Tot în aceeași ședință senatorul Romero a întrebat: Nu are guvernul teamă, că turburările acestea ușor se pot preface în revoluție formală, care să ne împingă la război pe moarte și viață? Dacă ministrii sunt neputincioși, — zice vorbitorul — lase locurile pentru alții, la ceea ce ministrul-pretident Sillviola răspunde, că înainte de toate trebuie să restabilească ordinea, și numai după aceasta își va spune cuvântul în chestia aceasta.

Saragossa, 28 Iunie n. Turburările s'au repetit și azi. Toate bolțile sunt închise. *Fuță cu atacul poporului miliția a recurs la arme.* A rămas un mort și mai mulți răniți; 30 dintre turburători au fost arestați.

In Belgia. — In ședința din urmă a camerei deputații socialiști au început lupta cu toate puterile lor în contra guvernului. *Demonstrațiunile s'au continuat pe stradă, ear' erî a pășit în acțiune partidul muncitorilor.* Pricina turburărilor de aici este proiectul legii electorale, care zilele acestea ajunge în cameră.

Intemplările mai nouă le comunică următoarele telegrame:

Bruxella, 28 Iunie n. Partidul muncitorilor de aici a ținut erî o ședință închisă; în care s'a hotărît o *grevă generală a muncitorilor* din oraș, pentru-ca și prin aceasta să ajute turburările pornite în contra proiectului de lege electorală. Greva se va începe în ziua, când proiectul legii electorale va ajunge în debaterile camerei. Mai mulți deputați au spus în plenu ședinței, că și muncitorii din provincie se vor alătura la turburările pornite.

Bătăie în Cameră. Bruxella, 28 Iunie n. Camera a respins o propunere a lui Vandrveld, în contra chestorilor, ceea-ce a produs un scandal ne mai pomenit. Socialistul Fourmemont a atacat pe clericalul Guenteneare, fiindcă-l numise amăgitor de popor. Amândoi acești deputați, căzuți la pământ, se imblăiau cu pumnii pe între-cute. *Acasta a fost însă numai începutul.* Deodată toți deputații socialiști năvăliră asupra clericalilor și se încinse între dînșii o bătăie strâșnică.

Trăiască republica! Piară clericali! — răsunau pria sală strigătele socialiștilor.

Ministrii au scăpat cu fugă; ear' deputații au fost scoși din cameră prin sulitele miliției.

Erî dimineață era lăptă vestea, că în Belgia a erupt revoluția. Stradale orașului Bruxella sunt roșite de sânge; au sosit din provincie un regiment de vânători și 2000 de gendarmi.

Politică de stomach.

(Uș) Ungurul e ciudată viță de om. El nu mai întreabă pe nimeni, că ce socotește despre dînsul, ci se pune și se impană cu toate penele frumoase, despre cari a auzit că-î șade bine unei națiuni. Așa, de pildă, că Ungurii sunt o nație cavalerescă, dacă nu singura nație cavalerescă, pe întreg rotogolul pământului, atunci cel puțin la atâta țin morțiș, că ei sunt cea mai cavalerescă nație între toate națiile, câte le ține Dumnezeu pe pământ.

„O hi, o hi,“ ar zice Moțul la astea, dar' ce și e cavalerismul? Respectul onoarei în toate direcțiunile, al onoarei sale și a altuia.

Cavalerul dar' nu e perfid, el nu minte, nu trage pe sfoară pe altul, nu asuprește, nu bate pe cel ce n'are armă în mână și, în genere, nu face nimic ce e necuviincios și nedrept, ci mai virtos e un soldat al idealismului.

Ei, și? In politica stăpânirei vedem tocmai perfidie, minciună, tragere pe sfoară, asuprire și abus de putere, adevărat tot atâtea lucruri, cari stau în contradicție cu ideea cavalerismului.

Asta va să zică, că ori Ungurul e cavaler și atunci i-s'a jidovit politica, și așa iudaismul face nedreptățile în numele maghiarismului, ori că Ungurul nu e cavaler; — că și cu cavalerismul și cu hăducia politică nu poate fi, nene.

Haid să punem această întrebare pe proba alegerii dela comitat, ce s'a petrecut Miercuri în Arad.

Atunci anume s'a întemplat îndeplinirea locurilor vacante de vicișpan, president la sedria orfanală și protofise, eventual vice-notar și sub-fisc.

In comitat noi avem majoritatea covârșitoare, dar baioneta gendarmilor și legea virilistă s'a îngrijit de aceea ca să aibă direcțorii, arăndașii și proprietarii străini majortate în congregația comitatensă.

Răzimați pe majoritatea poporului românesc din comitat, am cerut să fim reprezentați și noi în centrul comitatului prin doi direcțorii, ca să fie și glasul Românului înțeleș în casele comitatului. *Nu pâne am cerșit pentru doi Români, ci drepturi și înlesniri pentru popor.*

Din partea cercurilor hotăritoare ni s'a recunoscut, că e dreaptă cererea noastră și ni-s'a și promis împlinirea ei. In această recunoaștere și promisiune a fost o picătură de cavalerism, căci pe dreptul ori nedreptul, dar ei au majoritatea, și de la a lor cinste atârna să facă abus de acea majoritate ori să țină seamă că poporul plătește pe acei direcțorii și pentru ei sunt puși acolo.

Și ce s'a întemplat? Cavalerismul a durat atâta vreme, până 'și-au putut alege în tignă pe ai lor, ear când a venit rîndul la noi și-au schimbat fața în flămîndul, care n'are în sine nimic decât abure și stomach.

Cu cavalerismul maghiar e în curat lumea de când îi cunoaște, el există numai în gura lor, dar' numai în gura lor, căci lumea le cunoaște faptele necavaleresti față de naționalități.

Credeam însă, că promisiunile ce le-a făcut ministrul Széll când a luat cărma țării în mână, nu sunt numai cuvinte deșerte, ci vrea să facă o reală politică de împăciuire a naționalităților.

Și aceasta e mincună. Pâne le trebuie la oamenii acestia și politica lor zace numai în aceea, cum să ajungă la pâne din sudoarea poporului; cel puțin așa explica politica lor faptul alegerilor comitatense din Arad, unde, 'și-au folosit puterea pentru a împărți pâne la ai lor, dar' numai la ai lor.

Acum e bine. In întreg centrul comitatului nu avem nici un Român; poporul românesc face *iobăgia modernă*, de a hrăni din sudoarea sa ceata funcționarilor, cari nu-l înțeleg nici pe el, nici durerile lui. Numai banul Românului are intrare în casele comitatului, el nu.

Intemplarea din Arad revarsă lumină asupra întregii politici stăpânitoare.

Nu din patriotism adevărat se face toiu cel mare contra inteligenței naționalităților, nu din patriotism se declară de vînzători de patrie fruntașii noștri, ci ea s'î delătore de la oala bugetului ca să capete tot flămîndul lor pâne. *Chestie de stomach este politica Voastră, nene, nu chestie de principii politice.*

Alegerea de primar dela St.-Ana.

In 27 Iunie n. s'a pertractat afacerea alegerii de primar dela St.-Ana la judecătoria supremă administrativă din Budapesta, sub presidența lui Wekerle. Jude referent a fost Vasdényi Géza.

Pertractarea s'a luvărit în giurul a două momente: Unul a fost raportul vicișpanului și al fibirului Paris, care spune, că a numit trei candidați, dintre cari fostul primar Iosef Festl a fost ales cu aclamațiune; al doilea moment a fost raportul recurenților, cari spun, că, îndată ce fibirul a cetit numele celor trei candidați, cea mai mare parte a alegătorilor a accentuat numele lui Schöller, doritul poporului. Fibirul însă n'a ținut cont de cererea dreaptă a alegătorilor, ci dînsul a proclamat ales pe omul său Festl. Alegătorii au cerut apoi să se facă votare, fibirul însă nici aceasta n'a îngăduit o.

Pentru constatarea acestor împregiurări cupriuse în recurs, judecătoria supremă administrativă a hotărît o nouă cercetare. Hotărîrea sună:

„In afacerea alegerii de primar din St.-Ana, atacată prin recurs, judecătoria supremă administrativă îndrumază pe vicișpanul comitatului Arad, ca să între-ească actele și să pornească cercetare nouă, în acel sens: că oare în adevăr cerut-au alegătorii să se facă votare, și ca, totodată, print' o persoană neinteresată — nici mijlocit, nici nemijlocit — să asculte martorii chiar sub jurământ, ear' după acestea: toate actele din nou să le substeurnă judecătoria supreme administrative,“ — care numai după aceasta va avé să pertracteze afacerea din nou și va decide definitiv: are ori nu să se facă nouă alegere de primar în comuna învrăjbită prin purtarea nelegală a fibirului?

CONVOACARE.

Adunarea generală a despărțământului XXV (Lugoj) a Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român, se convoacă pe 11 Iulie st. n. a. c. (ziua ss. apostolii Petru și Pavel) la 2 ore d. a. în școala gr-cat. din Iclânzel și să invite toți membrii despărțământului cum și spriginitorii culturii poporului român.

PROGRAMA:

1. Deschiderea adunării prin directorul desp. Vasiliu Suciu.
2. Raportul anual prin secretarul desp. Romul Orbean.
3. Raportul anual al cassarului desp. prin Ioan Boeriu.
4. Raportul comisiunei esmis pentru câștigarea de membri pentru asociațiune prin referentele Vasiliu Vlăsa.
5. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor de sub punctele precedente.
6. Alegerea altei comisii pentru inserierea de membri și încasarea taxelor de la cei înscriși și restanțieri.
7. Alte propuneri în interesul înfloririi despărțământului.
8. Raportul comisiiunei de sub p. 5 și acelei de sub p. 6.
9. Defigerea locului și timpului ținerii proximei adunări generale.
10. Inchiderea adunării generale prin președinte.

Căpușul-de-câmpie, 27/6 1899.

Vasiliu Suciu, Romul S. Orbean,
dir. desp. secret. desp.

ULTIME ȘTIRI

Turburări antisemite.

Praga, 28 Iunie n. Din incidentul sosit cadavrului reposatului primar Schönborn, s'au petrecut turburări sângeroase. Poporul a dat năvală asupra Jidovilor astfel, că numai intervenirea la timp a poliției se poate mulțumi, că nu s'au petrecut lucruri și mai grozave. Poliția numai cu baionetele și cu săbiile scoase a putut să împărștie poporul, din care foarte mulți au fost răniți și mai mulți înși au fost arestați.

Afacerea Dreyfus.

Paris, 28 Iunie n. — Șeful poliției de stat a vestit pe ziaristi, că vaporul „Sfax“, care aduce pe capitantul Dreyfus, va sosi în timp de noapte la un loc, care va fi cu totul închis dinaintea publicului. *Îndată ce Dreyfus va fi pus în celula sa, vor primi amănunte și ziaristi.*

Rennes, 28 Iunie n. Tribunalul de război, care va avé să judece în afacerea Dreyfus, este constituit astfel: president: Jouanst, juzi: majorii de artilerie: Brongniart, Breon, Proflet și Merle, apoi căpitantii de artilerie: Beauvais și Partait. — Lucia Dreyfus, soția căpitantului, a sosit la Rennes. Poporațiunea orașului e liniștită.

Madrid, 30 Iunie. Turburările cresc. A isbucnit adevărată revoluție în contra guvernului. Mulțimea a atacat ieri palatul guvernorului din Saragosa, asupra căruia un revoluționar a tras cu revolverul ear' altul a voit să-l străpungă. Claustrul jesuiților a fost aproape nimicit. Și la Sevilla situația e gravă. Probabil că încă azi se va decreta statariul în toată țeara.

Bruxella, 30 Iunie. Mișcarea revoluționară se întinde și în alte orașe. Regele a fost chemat telegrafic dela Ostende.

„Patria“ confiscată. Și numărul ce ne-a sosit azi al „Patriei“ este scos după ce a fost confiscat. Toată pagina I precum și din a II o mare parte e albă, însemnată cu singurul cuvînt: „confiscat!“

AVIS!

Rugăm pe toți abonenții foii noastre, cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit abonamentul să grăbească a-și achita datoria. In cas contrar li-se va intrerupe trimiterea pe mai departe a ziarului.

ADMINISTRAȚIA.

ADERENȚE—PROTESTE

De-o vreme încoace cu adâncă mâhnire vedem, că câți toți arunca învinuirii nevrednice și josnice asupra fruntașilor cetății și bisericii noastre. În „Tribuna” și în „Gazeta Transilvaniei”, bărbații noștri stimați și iubiți, ca tot-deauna luptători pentru binele bisericii și al neamului nostru, sunt clevețiți pentru faptul ce l-au săvârșit, alegând de episcop al nostru pe P. C. Sa dl archim. vic. Iosif Goldiș. — Noi, ca membrii bisericii din cetatea reședinței episcopale, meseriași și plugari români, neatârători, suntem la locul, unde bine știm, ce ne-a durut și ce am voit, și astfel ne simțim nu numai chemați, ci și datori a ne spune cuvântul nostru. — Alegerea de episcop s'a săvârșit după dorința noastră cea mai ferbinte. Așa ne-am rugat lui D-zeu și D-zeu a ascultat rugăciunea noastră, căci prin bărbații săi aleși, ear' nouă mult prețioși—a împlinit dorința noastră. Mulțumind deci lui D-zeu, încredințăm tot-odată și pe fruntașii noștri despre ceea-ce cei nechemăți încearcă să le detragă: de iubirea și stima noastră, de care îndoit s'au făcut vrednici chiar prin lupta purtată pentru alegerea de episcop a P. C. Sale dlui archim. vic. Iosif Goldiș.

Trăiască alesul episcop!

Trăiască alegătorii săi!

Arad, 9 Iunie 1899.

Constantin Don, proprietar, faur; Dimitrie Dobrău, proprietar; Mihai Raicu, proprietar; Alexandru Moldovan, țesător de pânză; Nicolau Mihalescu, țesător de pânză; Vasile Șimon, proprietar; Ilie Moissă, proprietar; Iosif Dobrău, proprietar; George Căplâr, călciunar; Vichentie Stoicu, călciunar; Pavel Dobrău, proprietar; Cornel Dobrău, proprietar; Iustin Olariu, călciunar; Francisc Rognean, călciunar; Patrichie Popescu, călciunar; Sava Pascu, călciunar; Steva Tănășcu, călciunar; George Niga, zidar; George Bogdan, Nicolau Iosif, Ioan Patin, Ștefan Borlea, Nicolau Bogdan, croitor; Gavril Cojai, Ioan Paicu, Ioan Bosneac, Ilie Nichin, Alexa Varadiu, Antoniu Coșa, Atanasiu Vuc, călciunar; Arseniu Ciungan, ospătar; Constantin Cismaș, Vasile Indricău, Todor Bugar, Florea Purza, Vasile Mișcovits, Vuia Dragoș, Dimitrie Roltan, George Gabor, măcelar; Rista Muneant, Ant. Ardelean, Ioan Țapoș, Dimitrie Todorovici, George Bocșa, Iosif Sarvaș, George Scorțar, faur; Dim. Muneant, Dim. Lazar, Sinesie Cociuba, Dim. Luțai, George Varga, Nicolae Trifunat, Ioan Bătrân, Susan Mihai, Ales. Susan, Dim. Halic, Mihai Măcinic, Petru Bălaș, George Toma, Costa Grozav, George Iovanov, Nic. Hărdut, George Milancovic, Pavel Muntean, George Gabor, Dim. Mișcovici, Ioan Raicu, Mita Raicu, Gligor Moissă, Luca Raicu, Mihai Măcinic, Moise Pălineaș, Dumitru Lucaci, Mihai Miloș, Ilie Cismaș, Petru Faur, Luca Birș, Ilie Marinca, Pavel Marinca, Vasile Marinca, Todor Curticean, Lazar Curticean, Todor Caraneamț, Gabor Ștefan, Pavel Ciucean, Petru Câmpăan, Mihai Bondiș, Nicolae Trifunat, Lazar Mărginean, călciunari; Vasile Recean, Dimitrie Todorov, Nicolae Todorov, Ioan Crețu, Iovanov

Sava, George Todorovici, Gligor Iota, Lazar Demian, Alexandru Susan, Sava Bogdan, Iosif Faur, George Ianoși, Petru Tolu, Nicolae Gontean, George Cociuba, Pera Bogdan Peri Bogdan, Giuri Tanasie, croitor; Traian Gligorescu, Petru Barna, Nuțu Barna, Trifu Barna, George Alitean, George Bercea, Nic. Dărăbuș, George Truța, George Iute, Savin Iute, Ioan Selăgian, Nuțu Selăgian, Vasile Papp, George Murgu, Ioan Murgu, Pera Murgu, Ioan Hălmăgean, George Filip, Moise Pălineaș, Petru Cefan, Petru Ica, Alexa Miculan, Vasile Roman, George Miculan, Nic. Marcu, Petru Gligorescu, Iota Hălmăgean, Dim. Serendan, M'hai Jercan, Teodor Pălineaș, Teodor Matei, Păcurariu Avram, Alexa Sănjorz, Sava Pantea, Iota Marcu, Mihai Pălineaș, George Moise, George Bogdan, Ștefan Pantea, George Pintea, Nic. Pintea, Pavel Pantea, George Jug, George Pecican, Iosif Pecican, Nuțu Bodea, Nuțu Căpraș, Sava Iovanov, Lazar Alitean, George Curticean, Ștefan Curticean, Iova Sărendan, Ioan Păulișan, Ioan Curticean Ioan, Gligorescu, Sava German, Steva German, Iota German, Ilie Cuzman, Nic. Ardelean, Nic. Trăilă, Antoniu Crișan, Petru Păcurar, Mihai Hălmăgean, Ioan Hălmăgean, Teodor Șimandan, George Curticean, George Gligorescu, Ilie Lățcu, George Moț, George Ghiurița, Teodor Dăniluța, Andreiu Lupșa, Mita Drecin, Palca Sava, Mita Suci, Dim. Șiclovian, Florea Bodea, Ioan Pap, Vasile Popovici.

Românii de religiunea gr. or. ca buni credincioși din comuna bisericească *Micherechiu* aprobă ținuta majorității deputaților sinodului eparchial, cari au contribuit cu votul lor la alegerea de Episcop diecesan a Preacuvioșiei Sale domnului archimandrit și vicar Iosif Goldiș, și le mulțumim ferbinte, pentru că au împlinit o faptă laudabilă și a noastră dorință din comuna *Micherechiu*.

Și noi, ca și celelalte comune, aderăm la binemeritata alegere a noului Episcop, respingem cu toată puterea cuvântului amestecul celor de la foile „Tribuna” din Sibiu și „Gazeta Transilvaniei” din Brașov.

Trăiască noul ales episcop! trăiască bărbații luptători!

Micherechiu, 19 Iunie 1899.

Teodor Patcașiu, tutor, Mihai Nete, Vasiliu Marc, Pavel Marc, Gavrița Gurzan, M'hai Iuhas, Teodor Iuhas, Ioan Cefan, Teodor Nete, Vasiliu Martin, Teodor Ianc, Petru Gurzău, Georgiu Marc, Georgiu Cosma, Teodor Cosma, Mihai Păcașiu, Ioan Oros, Teodor Nete, P. Dimitrie Radiciu, Mihai Radiciu, Teodor Ciote, Teodor Avramuțiu, Vasiliu Martin, Ioan Bozeu, George Gurzan, Gligoriu Mișuțiu, Dimitrie Cefan, George Cosma, Ioan Cosma, Teodor Petroșan, Ioan Cora, Teodor Ardelean, Teodor Buta, George Pop, George Marc, Ioan Iova, Petru Sucișan, Mihai Potcă, Mihai Gurzău, George Gurzău, P. Gurzău Mihai, George Cosma, Ioan Buta, Mihai Buta, Teodor Cefan, Ioan Iova, George Bută, Vasiliu Ardelean, Ioan Buta, Mihai Rugie, Ioan Rugie, Ilie Rugie, Fiore Ciote, Mihai Martin, Mihai Ardelean, Ioan Tirllea.

Scriem acestea din podgoria Aradului, dela dealurile noastre cu vii și pomet, unde trăiește un număr

mărișor de economi, adevărați români de viață veche, în comune mici, dar dese și din cari hărnicia vitei noastre a dat comitatului nostru Arad doi fișpani, pe Georgiu Popa din Galșa și pe Teodor Sirbu din Cuvin.

Scriem din comuna Cuvin, din care tot după hărnicia și iubirea de cultură a noastră a ieșit protopop la Șiria și la Buteni, apoi a ieșit fisolgabirău în Arad și Radna, advocat și anteluptător pentru romanitatea diecesei noastre (Grigorie Popovici), notar comunal în Socodor și Cuvin, preot în Arad, Erdeiș, Agriș și Otlaca, învățător în Chitighăz, Beinș, Ghioroc, Nadăș, Monoștur, Măderat, Capolnaș și Cuvin.

Din Cuvin, loc frumos unde în anii 1846—51 a avut reședința de vară episcopul român din Arad Gherasim Rațiu și unde și până astăzi se susține biserică și școli frumoase, pătrunși fiind de iubirea de neam și credința strămoșească.

De aci ridicăm și noi graiul nostru spre a ne arăta bucuria de alegerea de episcop al nostru în Arad, a P. C. Sale Iosif Goldiș, pe care îl recunoaștem și îl declarăm ales după dorința și inima noastră.

Fie ca prin El să devină răsplătite și jertfele poporului și prin El să cadă și pe săraca opinică românească un pic de mângăere.

Dee Dzeu, ca să albă inimă bună, minte luminată, dreptate, cum trebuie să fie un preot mare și tată a unui popor.

Uităm pornirile ivite contra alegerii din 2/14 Maiu a. c. și vrem să rămânem frați: Ardelean, bănățean, ungurean, dar' când ne-a venit și nouă rîndul de a fi cinstiți prin alegerea P. C. Sale dlui Iosif Goldiș, eșit din poporul comitatului nostru, să nu ne tulbure bucuria nime, și jurnaliștii mai târziu își vor recunoaște greșelile și doară se vor rușina și totodată se vor îndrepta.

Cuvin, în 7/19 Iunie 1899.

În numele poporului lucrător și care din contribuirea sa susține așezăminte bisericești-școlare și de stat.

Teodosiu Moțiu paroch. Constantin Putici paroch. Dimitrie Popovici inv. Dimitrie V. Ilișiu inv. Mitru Ostoia epit. Vasile Vancu epit. Iota Bradin iun. Dimitrie Vancu, George Serb, Petru Ilișiu, Avram Ilișiu, Nicolae Varșandan, George Șiclovian, Teodor Brădean, Nicolae Semenășcu, Teodor Serb, George Tetulea, Ioan Igrețiu, Iota Bradin sen. Teodor Serb sen. Teodor Tămpean, Dimitrie Iogia, Georgiu Tripa, Nica Dabu, Nica Monda, Iota Berța, Iota Ardelean, Teodor Bureneanțu, George Bradin, Teodor Serb iun. Teodor Vancu, Vasile Bradin, George Sucișu, Petru Avrămuț, Petru Tămpean, Teodor Bradin, Mitru Bradin, Avram Berța, Vasile Serb, Iosif Vancu, Nicolae Borlea, Iota Brătianu Aronesi, Iota Brădean alui George, George Ostoia alui Mitru, Nica Igrețiu, Nica Bumfa, George Vancu alui Vasiliu, Dimitrie Cicirean, Teodor Cicirean, Dimitrie Sucișu, Avram Purcariu, George Brădean, George Purcariu, tin. Nicolae Brăetan.

Subscrișiți, ca fi credincioși ai bisericii noastre ortodoxe române, pe lângă toate că nu ni-s'a dat voie ca să putem vota pentru iubitul nostru candidat dl Ioan Sucișu, însă venind momentul, când pronia divină s'a îndurat a inaugura în sfânta mamă biserică drept-măritoare principiul dreptății și egalității, venim cu însuflețire viuă și salutăm actul de la 2/14 Maiu al veneratului Sinod.

Tuturor acelor deputați, cari au conlucrat la această reușită din partea noastră a alegătorilor lor, din comuna *Lipova*, în *Banatul Timișului*, le exprimăm profundă recunoștință.

Salutăm „Tribuna Poporului” ca pe una dintre cele mai corecte în observațiunile ce și-le face zilnic, ear' bărbaților grupați în giurul eile strigăm un puternic: numai înainte! că poporul v' însoțește și fără șovăire el cu voi este, și când aveți popor aveți și trăinicie, căci cu noi este Dumnezeu.

Lipova, 21 Iunie 1899.

Vasile Sporea, Teodor Nuțu, Trifan Serge, Ioan Maier, Ioan Tatic, George Tatic, George Casap, Petru Gyuki, Vasile Balint, George Tatar, Uros Totoran, Petru Tatic, Kosta Istvan, Ion Ion, Dim. Blidar, Ion Negru, George Ardelean, George Ristescu, George Telejan, Ion Bugar, G. Blagut, Ștefan Ardeleanu, Ștefan Ștefănescu, Todor Șandor, George Ion, Costa Ioiescu, Nicolae Mirescu, Corneliu Cincu, Gligor Tamșa, Iosif Mona, Roman Rusu, Coli George, Crișan Tanase, Mateiu Irimie, Moissă Stei, Moșuț, Lazar, Dămian Ioan, Vasile Nini, Iacob Risti, George Iosif, Ioan Dațna Giga Ștefănescu, Crișan George, Rista Seceșan, Todor Marian, Dimitrie Păcurar, Partenie Andraș, Șustarovețan Nicolau, Floria Crișan, Ștefa Crișan, Nuțu Bichician, Mitru Petcu, Vasile Dulia, Tanasie Andraș, George Alioșan, Mitru Ardelean, Suică Brândă, Nicolae Dumitru, Tanase Crișan, Ștefan Sculanovici, Pavel Dubescian, Moise Moșuț, Ștefan Macavei, George Bucician, Vasile Tomescu, George Bar, Ioan Gules, Ioan Covasințan, Centa Ardelean, Suica Balint, Mitru Alioșan, Nicolae Nicolescu, Nicolae Parovian, Vasile Capalnașan, G. Ardelean, Nicolae Macavei, George Gabor, Tanasie Sciri, Rista Isfan, Ilie Mustarescu, Ștefan Bichician, George Bichician, Nicolae Rusu, Todor Pani, Todor Chesințan, Todor Flueraș, George Chesințan, George Giurița, Mihai Balint, Vasile Alexa, Todor Hususan, George Capalnașan, Ilie Lăcatș, Moise Bichician, Avram Roșu, Ioan Șustarovețan, Tanase Armega, Ștefan Ardelean, Aurel Mihoc, Giga Chesințan, Avram Giurița, Moissă Giurița, Floria Giurcela, Nicolae Balint, Nicolae Ștefu, Iosif Lajan, Alexa Crișan, Gligor Crișan, Mihai Popa, Ștefan Crișan, Nicolae Nicolescu, Ion Aleușan, Tanase Neda, Alexa Hususan.

Șeitin, (cottul Cenad) 15 Iunie v. 1899.

Din jos semnați, salutăm cu bucurie pe nou alesul nostru episcop P. C. S. Iosif Goldiș, rugând pe bunul Dumnezeu, să ni-l țină întru mulți

ani, în pace, întreg, cinstit, sănătos, într-o zi îndelungată, drept îndreptând cuvântul adevărului.

Trecut-a umbra legii și darul a venit. Sistemul vechiu perit-a, dreptatea ni-a sosit.

Să necete dușmănia și lupta dintr-o frați, creștini de-același sânge cu toți mâna dați.

În frunte alesul nostru, noi toți să-l urmăm,

Biserica străbună din valuri s'o scăpăm.

Biserica și limba ni jurământul sfânt: A le ține pururea, până vom fi pe pământ.

Trăiască alesul nostru!
Trăiască alegătorii lui!
Trăiască „Tribuna Poporului“!
Trăiască cei din jurul ei!

Demetriu Marcovici paroh, Demetriu Feier notar comunal, George Roman inv. director, Ioan Roman inv. Constantin Stragia, jude primar, Teodor Roman, epitrop prim, Ladislav Marcovici sub notar comunal, Vid Mitru preceptor comunal, George Ardelean preceptor de dare, George Morariu tutor comunal, Siladi Constantin, Lazar Popa jurat comunal, Mitru Truța jurat comunal, Ioan Stragia, Vasilica Roman, Dimitrie Roman, Mitru Roman, Chirilă Roman, Dimitrie Ardelean, Pavel Marcovici, Nicolae Costea, Mitru Costea, Ioan Chihorean, Simion Roman, Teodor Roman, George Popovici, Ioan Truța, Antonie Ghebeles, Sântion Bățaran, Mitru Deliman, Gligor Deliman, Petru Hornea, Teodor Morar, Mitru Costea, Teodor, Suci, George Ardelean, Dimitrie Roman, Teodor Oncu, Ioan Măcean, Ioan Lățaț, Ioan Truța, Dimitrie Mesaroșiu, George Bățaran, George Marcoviciu, Zăhărie Mihai, George Stragia, Petru Roman, Teodor Costea, Toma Roman, Ioan Oncu, Stefan Jurgiut, George Crăniș, Constantin Truța, Mitru Roman, Ioan Roman, Ioan Ardelean, Mihai Bățaran, Dimitrie Crăniș, Simion Crăniș.

Producția meseriilor români din Sibiu.

— Raport special al „Trib. Poporului.“ —

Sibiu, 10 Iunie v. 1899.

Mărturisesc, că sunt mândru când bine pot să vorbesc despre noi Români. Și acum bine voiu vorbi. Pentru că am motive.

Mă rog, suntem noi popor cu putere de viață? Există în noi vlagă destulă, pentru a călca cu o zi mai înainte în șirul ginților eterne? Afirm, și afirm că da. Căci doar tocită e frasa cu persistența noastră seculară în tentațiile veșnice cutropitoare. Fapt e deci, că avem trecut și avem viitor. Dar' acum să vedem.

Pe plăsurile întinse și frumoase ale Ardealului a rămas Românul pururea verde ca stejarul. Afluențele s'au îngălăbuit, dar' acelea s'au risipit cu fiasco. Românul a stat stâncă. Vremea a trecut; prevedința a urzit tainele lumii. Au venit oamenii mai favorizi de soartă, la cari Românul a văzut lucruri mai bune, de cum avuse el. S'a pus în pas cu ei. Și au înaintat Românii cu zel. Acum totul era mai bine. Era, dacă pas greșit nu se făcea.

Dar' greșul desastros s'a făcut. Românul în zelul său spre bine a făcut un salto — nu-i mortal — dar' pernicios. În drumul său treptat a trecut din greșeală un fuștel. Căci ce vedem noi astăzi în cultura Românilor? Vedem, mă rog, un gol ce se perde în două extreme. Vedem color în bordeiul săracăcios fețe smede de arșița soarelui, fețe sfrigite de greul vieții și de sudoarea muncii pământului. Acestea sunt talpa, acestea sunt solul în care încolțește mereu vitalitatea noastră. Apoi — har Domnului — vedem dincolo fețe mai scivilizate, fețe cari, susperând nivelul comun, lasă să

fălșie stindardul culturii noastre în lumea mare, ținându-ne în pas cu alte neamuri civilizate. Aceștia sunt pionierii nimbului nostru cultural național.

Ei, credeți că e bine acum de noi? Nu e bine. În organizarea aceasta a noastră există greș. *Clasă de jos și clasă de sus* — iată cum ni-am constituit. Ear' între ele abis! Ambiția și lăcomia noastră spre mult și scilpicios, ne-a creat acest abis. Și au trecut veacuri crude, cari ne-au făcut să simțim urmările lăcomiei, care ne-a amăgit și fascinat ochii.

Căci nu avem clasă mijlocie!

Și nu e bine fără ea. Eată ce plastică alegorie e lucrul: Avem trunchiul național plin de viață și aspirații, dar' — gol. Ei, acum să-i dăm formă, să-l împopotomăm, și să-i punem în mână armele vieții. Dar' cum? Unde-s cei ce se pricep la asta? Unde vei găsi broboade pentru a coperi formele nude? Unde-s meșterii atâtor lucruri trebuincioase în viață? N'avem clasă mijlocie!

Căci trebuințele traiului nu stau numai în nutreț, ci în câte multe și mărunte ear' cele două clase sunt neajutate; le lipsește ceva. Țăranul are lipsă de suman, de broboade pentru îmbrăcăminte, de unelte de plugărit și săpat; — ei, oare se pricepe el totdeauna la confecționarea lor? Inteligentul are lipsă de haine nemestite, îi trebuie mobilier scump, unelte și rechizite meșteșugite; femeia cultă dorește dichisuri strălucitoare, sulimanuri ispititoare, și — ierte-mi-se frasa — tinărul giovin scapără după joban și ghete scilpicioase. De unde să le ia toate acestea? N'avem clasă mijlocie! N'avem meșteri de forme. De asta ne-am plâns și ne plângem mereu.

Și durerea e mai adâncă, când vedem că străinii au. Dar' unii vor zice: ne dau ei străinii și nouă. Scuză ușuratică, refugiu cu păcat. Poftim un silogism din multe altele: Alergăm la străini? Dar' atunci banii nostri aleargă și ei în punga străinilor, ear' nimbul și ambiția noastră națională unde rămân? Ear' dacă nu le avem pe acestea, atunci cu ce să ne arătăm lumii civilizate ca pas la pas cu ea? Amare au fost și sunt roatele lipsei clasei de mijloc la noi.

Merg poate prea departe; am promis la început lucruri bune despre noi Români. Să încerc dar' a ne scuza și consola, și astfel a mă apropia de obiect!

Filosofia vieții ne arată, că folosul totdeauna cedează podosbei. Așa s'a întâmplat și cu noi: Pe lângă alte multe cauze, slăbiciune am avut a ne avânta prea sus, respective prea nesocotit de repede. Strălucirea altor neamuri ne-a amăgit, și de hămesit cum am fost, am pășit lacom deodată pe polița de-asupra, lăsând pe cea din mijloc părăgînă; am făcut saltul.

Dar' am început cu vremea a observa greșul. Am băgat de seamă că lăcomia bine nu aduce. În timpul mai nou, îngrijați de urmările saltului nesocotit, am început a ne gândi la sanarea răului. Și alt modru nu am găsit, decât acela de-a încerca umplerea golului dintre cele două extreme, de-a crea un drum natural, de-a repara muncățile în treptata noastră dezvoltare. Crearea clasei de mijloc e o devisă de frunte în cultura noastră de astăzi.

(Va urma.)

Asigurați-Vă produsele de câmp contra focului!

E lucru cunoscut, că în anii din urmă recolta pământului — singurul izvor de venit al plugarului — a fost peste măsură slabă. În urma acesteia, muncitorul de pământ a venit în o stare de tot grea, având a se lupta

cu neajunsurile vieții, căci datorințelor impuse și obligamentelor luate asupra și nu a putut satisface în acești ani răi. Natural lucru, că între astfel de impregiurări sarcinile a trebuit să le mute — precum să zice — de pe un umăr pe altul în speranță, că anul viitor, dacă da D-zeu un rod mai bun, — va umple toate lacunele. În starea aceasta se află țăranul astăzi, și mântuirea și-o așteaptă de la rodul acestui an.

Rodul din ăstan promite a fi destul de bun, cel puțin astfel se semnalează din mai multe părți ale țării, și dacă în preajma secerișului nu vom fi cereați de vre-un desastural naturii, earăși are să se reculegă țăranul nostru.

Deși absolute nu, dar' în parte și în contra calamităților produse prin natură ne putem apăra și putându-se aceasta, e datorința fiecăruia să o și facă. Mai cu seamă, când sunt produsele de câmp adunate la olaltă e de dorit, ca fiecare să se îngrijească, ca acelea să nu cadă pradă focului. În ziua de azi, când imblătirea bucatelor mai pretutindenea se face prin mașini de treierat, produsele sunt foarte expuse focului. Păcătuesc contra sa și a familiei sale cel ce nu se îngrijește, ca acelea să fie asigurate contra pericolului de foc. Voeste cineva să cruțe premiul de vre-o câțiva cruceri pentru asigurare, se expune eventual la aceea, să peardă tot, să-și vadă rodul muncii sale de un an prefăcut în cenușă!

Așadar' accentuăm din nou: asigurați-vă produsele de câmp contra focului!

Asigurarea aceasta o efectuește, pe lângă condițiunile cele mai favorabile, banca de asigurare „Transilvania“. Deslușiri se dau și oferte se primesc prin agentura principală din Arad, precum și prin agenturile locale, de cari are banca mai în fiecare comună.

De la Sate.

Onorată Redacțiune!

Poporul nostru gr.-or. român din Secușig de mai mult timp e preocupat cu ideea de a ridica o templă corespunzătoare spațioasei noastre biserici, a o repara radical și a o îngriji corespunzător. Deci în anul trecut, la dorința poporului, subscrisul comitet par. a ales din sinul său patru bărbați, cari să cerceteze biserica din Nădlac, spre a se pute orienta cu privire la reparații, pictură, auritură etc. și după spusele membrilor, convenindu ne ajustarea și executarea peste tot a bisericii din Nădlac și auzind că românii au lucrat-o, comitetul a invitat să facă planul: 1. Pe pictorul academic Ioan Zaicu, fiu de țăran român din comuna Fizeș (ear' nu „Zajko“ cum îl presentă „fruntașul țăran“) ca să facă planul pentru pictură și auritură; 2. Pe sculptorul român Nestor Busioc din Bêrlishte, ca să facă planul pentru sculptură și 3. Pe întreprinzătorul Petru Ficker din învecinata comună Varias, ca să facă planul pentru repararea turnului, acoperirea și îngrijirea bisericii. — Acești dnt au făcut planurile și speciăcările speselor, pe baza cărora subscrisul comitet a proiectat suma de 8658 fl. 66 cr., ear' sinodul în unanimitate a învinițat această sumă. —

Aceste planuri și speciăcări s'au înaintat Ven. Consistor, care asemenea le a aprobat sub Nr. 4070—1898. Simțindu-se lipsa reparaturilor și a îngrijirii, am rugat pe dl protopop, ca să iasă la fața locului, dar' n'a venit. — Mai târziu auzind că vine, pentru salariile preoțești, am invitat pe: Zaicu, Busioc și Ficker spre a li-se preda lucrările. Numiții s'au prezentat și — cu încungiuarea licitațiunii publice — am predat lucrul numiților dnt, încheiând cu dișii contracte, cari s'au trimis Ven. Consistor spre aprobare. O spunem hotărât, că am predat d-lor: Zaicu și Busioc lucrările din mână liberă, pentru-că sunt români și le cunoaștem capacitatea și garanția lor morală; asemenea cunoaștem pe dl Ficker, pentru-că e în nemijlocită apropiere de comuna noastră, înlesnindu-ni se prin aceasta transportul materialului de lipsă, unde comuna e datoare a da trăsuri. Și în fine toți trei s'au obligat a lucra cu prețul stabilit în preliminar și alte lucrări ce n'au fost preliminate, precum: Mormântul Domnului sculptat, aurit și pictat etc., cu un cuvânt s'au obligat că vor face toate ca la bis. din Nădlac, pe care și „Trib. Pop.“ a înădat-o. Apoi la îngrijire: în loc de gard de lătezi, gard de drot gros, între stâlpi și fundament de cărămidă cimentată de calitate primă.

E drept, că meșterul Szikary a făcut un plan de 5600 fl., dar' cu acela „s'a înțeleș și învoit“ numai „țăranul fruntaș“ și clica sa, ear' noi nu!

Comitetul și sinodul parochial s'a ferit a da pictura străinilor, temându-se că întreprinzătorul n'ar aduce niște jidovași „moaleri“, cari n'au nici idea de artă, cu atât mai puțin de ritul bisericii noastre și ni-ar face niște sfinți, de cari ar trebui să fugim din biserică.

Atâta pe scurt pentru constatarea adevărului.

Despre cei 40 fl. de cari se face amintire, noi n'avem nici o cunoștință, căci n'am plătit nimenui nimic.

Secușig, 11 Iunie 1899.

Cu stimă:

Constantin Isfanescu, paroh ort.; Alexandru Popovici, paroh ort. român; Ioan Dobândă, Arcadie Moise.

Concertele din Cenadul-ung.

(Raport special.)

Prima petrecere s'a ținut în 8/20 Iunie (Înălțarea Domnului). — A fost aleasă ca zi de bucurie pentru Români din Cenadul-unguresc și giur, căci pe ziua aceasta corul vocal al bisericii gr. or. române din Cenadul-unguresc, sub conducerea harnicului învățator Nicolae Coste, a fixat arangiarea unei petreceri de vară, care să se înceapă cu un concert. — Publicul s'a prezentat în un număr foarte considerabil, și inteligența noastră din loc și giur a fost binișor reprezentată în șirele prime.

Primul punct din program: „Iubitei serenadă“ de Vorobchievici, care ca punct foarte duos și alinător de inimă zdrobite, a plăcut mult publicului, a și fost răsplătit cu furtunoase aplause. „Vlăduțul mamei“, a fost cu pricepere predat de coristul Milovan Teut. — „Uită mamă“ a fost executat de bărbați cu puternice voci. Mult a plăcut apoi „Soldan viteazul“ de V. Alexandri predat bine de coristul Sfetoniu Popon și „Imnul lui Ștefan cel Mare“ de Porumbescu, executat de corul vocal. — Declamațiunea coristului Sofronie Gurzu a fost foarte reușită. Se vede că a pătruns bine înțeleșul poeziei și dovadă pentru reușita declamațiunii a fost aplausele furtunoase. — După cântarea „Bobocel și Inele“ de I. Vidu, a urmat monologul „Herscu bocegi“, care l'a predat Teodor Isiti. Talentul de a preda poezii comice și l'a arătat, procurând publicului de față o plăcere deosebită și stîrnind un ris general. — S'a finit cu „Frunză verde pălămidă“ de G. Musicescu, cor mixt pe 6 voci. Iti era mai mare

dragul să vezi și să auzi cum frumoasele coriste cu notele în mână, îmbrăcate frumos, lăsa să iasă din pieptul lor melodia cea drăgălașă.

În pauză — călușerii au jucat frumoasele jocuri: „Călușerul și Bătuta“. — S'a distins mai ales vătavul Sofronie Gârzeu. — Animația a fost mare și petrecerea a ținut până în zorii de zi.

Nu încapă încoace că meritul principal îl are tinerul și bravul învățător Nicolae Coste.

Laudă și coristelor și coriștilor.

Al doilea concert s'a ținut în 19 Iunie st. n. 1899 în curtea școlii inferioare — dar' nu sub conducerea învățătorului — neștiind conduce cor, — ci ca să nu se lase nici el mai pe jos de cât celalalt, s'a vorbit cu câțiva plugari din comună să aducă de undeva un conducător de cor, și acesta este un țeran cu numele Ioan Gherda din Chisățau.

Sub conducerea acestuia s'a aranjat petrecerea. — Începutul a fost la 9 oare seara. — A fost public numeros dar' inteligență puțină.

Concertul acesta este contrastul celui alt. — Poesiile erau bine învățate din

partea coriștilor — dar' predatul a fost slab, fiindcă numai le-au recitat, fără să fi pătuns în înțelesul acelora.

Nu mai unul s'a distins dintre ei și acesta este coristul Traian Vaida, care a predat bine monologul comic „Vlăduțul mamei“.

Cântările au fost în genere monotone afară de „Marșul cântăreților“ de Porumbescu, care a fost bine executat de corul vocal.

Da ce să auzi la fine? O cântare ungurească, care sună astfel „éljen soká“ aplaudată de vre-o 2—3 ungurași, pe lângă aceasta sala toată era împodobită cu trei colorți ungurești în cât omul se împedeca în ele.

După sfârșitul concertului nu se auzia altceva de cât numai cântări de ale unguștilor.

Ți-se părea că suntem într'o petrecere ungurească.

Acestea vin de la câțiva plugari, cărora scopul e numai, ca în ziarele unguștilor să fie laudați în modul următor „bun patrioț“ sunt aceștia!

Publicul scandalisându-se, s'a depărtat în cugetul: „de acum și în această comună

pur românească să se întâmple astfel de lucruri“. Rușine!!

EXAMENE.

Am mai primit rapoarte despre decursul următoarelor examene:

— În 18/30 Maiu a. c., sub conducerea părintelui protopop Alexandru Popovici din Oravița și a d-lui inspector școlar din Varadia, precum și în prezența unui public numeros, — s'a ținut examenul final la școala română gr. ort. din *Ticvaniu-mic* (în Bănat), condusă în timp de vr'o 18 ani de învățătorul Ioan Drinca. — Examenul preste tot a avut un rezultat bun, și numai laudă merită dl învățător pentru buna creștere și instrucție dată școlărilor săi, cari, prin răspunsurile lor clare și precise, au mulțumit pe deplin așteptările celor de față.

— În 31 Maiu st. v. s'a ținut examenul la școala de fetițe, condusă de d-șoara Areti Dragomir, Inv. în *Cheverezul mare* sub presidența părintelui administrator protopopesc și inspector școlar dl Aureliu Drăgan și a d-lui comisar consistorial Ioan Marcu. Două

autorități simpatice și afabile sub a căror cărmă înțeleaptă starea învățământului în acest tract a ajuns la o stare foarte înfloritoare.

Răspunsurile mititelor eleve ale d-șoarei Inv. Areti Dragomir au fost bune și precise; îndeosebi au plăcut mult lucrurile de mână ale elevelor, expuse cu privilegiul examenului.

Tot în aceeași zi s'a ținut examenul la școala de băieți, condusă de Inv. Traian Unipan. Răspunsurile elevilor peste tot au fost foarte bune. Îndeosebi studiul limbii române a fost propus cu multă cunoștință și diligență. Asemenea în cantul bisericesc și popular elevii au arătat progres de toată lauda. După prânzul comun dat de părintele Ioan Chișozan, la oarele 2 p. m. s'a făcut examenul din studiul religiunii la școala de stat din loc, propus de părintele catichet Ioan Chișozan. Resultatul acestui examen a dovedit în mod eclatant, că părintele catichet stăruie conștient ca să infiltreze de timpuriu în micuțele odrasle, crescute sub influența limbii străine, credința și frica de Dumnezeu.

La oarele 4 p. m. în aceeași zi s'a ținut examen la școala din *Sirbova*, condusă de învățătorul Ianes Belciu.

In China.

În China (Asia), Împărăția Cerului, cum se zice, populația este atât de deasă, încât pentru a putea trăi, ea însăși sevirșește și lucrul ce în alte țări îl fac vitele ori mașinile cu abur.

Astfel în China la trăsuri de plimbare și cară de povară trag oamenii. Tot ei trag corăbiile mari pe ape. Deși se hrănesc rău și sunt mici la statură, totuși chinezii sunt cei mai harnici lucrători de pe fața pământului, așa că sunt c'emați la lucru până și în America, unde din pricina, că lucrează mult și lesne, sunt o adevărată spălmă pentru ceilalți muncitori, cari când pot, adesea-i iau la bătaie și chiar îi omoară.

Chipul de sus îi arată pe Chinezii trăgând la trăsurile domnilor (Europeni) cari ies la plimbare. Ei aleargă ca niște cai de iute.

Deși învățătorul este tânăr și nu e demult aici, progresul prestat a fost satisfăcător. Prezenți erau peste 100 elevi și eleve, afară de elevii și elevele din școala de repetiție. Poporul încă era adunat în număr de peste 50 persoane. Asemenea și inteligență, într'un număr destul de frumos. Acum și o cunună frumoasă de dame. Elevii, cari răspundeau la toate întrebările precis și corect, au convins mult pe străinii adunați despre aptitudinea pedagogică a unui bun învățător român.

La finea examenului dl. comisar Ioan Marcu a ținut o frumoasă vorbire, accentuând prin o mulțime de exemple, luate din viața practică a poporului, lipsa învățării și datorințele ce le are poporul față de învățătorul său.

— În 1/13 Iunie s'a ținut examenul la școala învățătorului Petru Bălan în Drăgășina.

Din răspunsurile bune ale elevilor am apreciat diligența colegului Bălan, ce a desvoltat o în decursul anului.

La finea examenului, ca și la cele precedente simpaticul domn administrator protopopesc și inspector școlar Aurel Drăgan a rostit o instructivă vorbire, prin care a îndemnat elevii la diligența albinei, la cercetarea regulată a școlii și a bisericilor, ca unicele așezăminte, prin cari ne conservăm legea și limba și dela cari atărnă binele și fericirea noastră.

Bazoș, 14 Iunie

Aurel Badescu,
Inv.

— În 4/16 Iunie a. c. s'a ținut examenul cu elevii școlii române gr. or. din Buziaș (în Bănat). În absența d-lui inspector tractual, examenul a fost condus de dl. comisar I. Marcu în prezența unui public numeros. Resultatul examenului însă—după cum ne scriu mai mulți inși din comună—a fost slab, și atât dl. comisar, cât și publicul asistent s'au depărtat din școală de tot nemulțumiți. — Mai mulți părinți din Buziaș, îngrijeați de soartea creșterii în școală a copiilor lor, fac atent pe dl. învățător Zaharie Lazarescu, ca să-și dea mai multă silință în școală, și să nu-se mărginească cu pregătirea școlărilor numai la câteva întrebări, pe cari de astădată le pune elevilor de pe-o hârtie, ci să caute a-și înștișa pentru viață, dându-le învățatură și creștere solidă și temeinică. Altmintrelea va instrăina tot mai mult poporul de carte și de școală, în loc de a-l îndemna mereu la acestea; ear străinilor le va da privilegiul, de a bărși împotriva școlărilor noastre confesionale.

— În 20 și 21 Iunie a. c. s'a ținut examenul școlărilor românești din comuna Socodor sub conducerea părintelui protopop și inspector școlar Dr. Ioan Trăilescu. Resultatul examenului — precum ni-se scrie — a fost la toate școlăle bun, mai ales însă la școala condusă de bătrânul învățător Dimitrie Nădăban.

Raportorul nostru vesește, în chip binevoitor, să îndemne la mai multă silință și la mai mare zel în ale școlii pe d-nii învățători din Socodor, în special pe Inv. Buzăștea și Crișan, dar mai ales pe cel dintâiu, pe care-l roagă și pe această cale, ca în viitor să nu mai pună elevilor întrebările cetindu-le din carte, ci, de se poate, mai și fără carte, și atunci rezultatul examenului sigur va fi mai mulțumitor, decât de-astădată.

— În 7/19 Iunie a. c. s'a ținut examenul final la școala română gr. or. din comuna Luncoara în prezența părintelui protopop Teodor Filip ca inspector de școale și a d-lui asesor consistorial George Morarescu, precum și a câtorva din învățătorii dimpregiur și a mai multor parochieni din comună. — Resultatul examenului a fost cât se poate de mulțumitor din toate obiectele de învățământ, ceea-ce d-lui învățător Petru Cipou numai spre laudă îi poate servi. Dnsul a și fost felicitat atât din partea

d-lui inspector, cât și din partea celorlalți din publicul asistent.

— În 9/21 Iunie a. c. s'a încheiat anul școlar la școala română gr. or. din comuna Bêrzava. Resultatul examenului, condus de părintele protopop și inspector școlar V. Beleş, și prestat de învățătorul Vaselien Popovici, — precum ni-se scrie — a fost bun, mulțumind așteptările tuturor celor de față. După examen școlărilor mai silitorii li-s'au împărțit premii, ca și de altădată.

Partea Literară.

Pagini din istoria României.

Luptele Românilor
de
G. COȘBUC.

1876—1878.

(Urmare din n-rul 23)

În vremea asta, Rușii sosiau mereu cu plutele și mereu alergau tot mai mulți spre creasta dealului. Cu toate că erau strimtoriți rău de Ruși, Turcii se luptau în două părți, unii țineau ptept aici năvălitorilor, ear alții băteau Dunărea. Toate plutele Rușilor erau pline de morți, multe se scufundară cu tunurile și cu hrana soldaților. Unii dintre Ruși, acum că era ziua, mai scăpară cu 'notul la mal.

O plută, pe care s'affiau vr'o șeșzeci de soldați, a fost luată la ochi de Turci, cu salve. La salva dintâiu căzură morți trei zeci și patru dintre ei. Pluta, dusă de puterea apei, trecu tocmai pe dinaintea pedestrimii turcești, și la a doua salvă căzură morți toți soldații afară de trei. Aceștia trei se munciau s'abată pluta, căci se ducea ținta spre mal în mâna Turcilor, dar a treia slavă de puști ucise pe doi dintre dînșii. Atunci, cel din urmă soldat rămas în viață — rănit și el în spate — sări în apă și înotă îndărăt spre un ostrov mititel. Dar un Turc s'a luat după el pe mal, urmărindu-l, și când eși bietul Rus la mal, îl isbi glonțul Turcului drept prin umăr. Rusul s'a ascuns prin bălării și a stat cinc' zile în apă până în piept, ear a cincea zi l'a găsit acolo o corabie rusească, lihnit de foame și aproape mort și cu ranele putrezite.

Incetul cu incetul, Rușii împinseră îndărăt pe turci, le luară rând pe rând întăriturile lor și curățind locul de ei. Turcii s'adunaseră la o moară și se apărau nebunește. Dar pe la nouă ceasuri dimineața sosi din josul Dunării o corabie rusească și trecu dintr-o dată un regiment întreg de Ruși pe malul turcesc.

Regimentul aleargă de-adreptul la moară, și după vr'un ceas Turcii se risipiră care 'ncotro, spre Nicopole și Ruscuc, lăsând Șistovul în mâna Rușilor.

Așa a fost începutul tecerii Rușilor peste Dunăre. A doua zi ei își făcură un pod de plute, dar peste noapte l'a rupt vântul. Și-l făcură din nou mai trainic, în vr'o cinc' zile. Lemnăria o aveau adunată la gura Oitului, dar până au adus-o le-a trebuit vreme, căci trebuia s'o treacă prin fața orașului Nicopole, pe sub bătaia tunurilor turcești. Au trecut-o noaptea, dar cu multă primejdie și morte de oameni.

Pe podul acesta, lung de un chil ometru, au trecut zi și noapte oștirile rusești și s'au îngrămădit pe capul Turcilor. Aproape două luni au tot trecut și pedestrime cu tunuri și călăreți, și care cu munițiuni și cu hrană.

De cum a început să se desprimăverez, în anul 1877, au început să curgă de peste Prut mulțimile oștirilor rusești, deodată cu rurile umflate de topirea zăpezii.

Câte drumuri mari are țara Moldovei, toate erau pline de batalioane înșirate, de cai și de care încărcate cu toate câte trebuiesc oștirii. Și tot scoborau Rușii la vale

se tot aproviau de Dunăre și se înșirau dealungul rului care cum sosiau.

Ploaia ziua și noaptea și drumurile erau pline de noroiu. Dar prin ploaie și noroiu, cât era ziua și noaptea, înaintau spre granița turcească nesfârșitele coloane de Ruși. Uzi până la piele, soldații se luptau cu drumurile, cântând din gură cântece jalnice de ale neamului lor. Ear în urma coloanelor, se prelungeau cale de câte opt și zece ceasuri scârțitoarele care ale pahonților. Imbrăcați în strale scurte de pânză, cu barbă ca de oameni sălbateci, pahonții își mânaua în tăcere boii, și numai din vreme în vreme își deschideau gura, când aveau să împingă cu umerii carele căzute prin gropile drumului.

Și venia car după car, și trei săptămâni de zile nu le-a conținut șiragu!

(Va urma.)

Răsunset.

(Din Alba-Julia)

(Urmare)

Îți răspund: Eu și cu mine alții nu putem să credem acest lucru, ca aceștia câți-va oameni tot cu bune intențiuni, să fi ajutat la lășirea acestei corupțiuni, de care te plângi; aceea însă, că D-ta joci de mulțitor — încă înainte a. 1890, venirii acestor câți-va oameni — hora acestui bolnăvicios curent, o știm prea bine, dovezi ai dat în nenumărate rânduri, D-ta însă nu ți-ai dovedit cu nimica acușele

Ear în ce privește acușă cu nimicirea bibliotecelor numite, poștești, ca cu proxima ocașune să-ți servesc cu cărți bune, foloștoare din ele?

Nu pot să zic, că ești destul de inventios! „Nosco te, mi aselle.”

Ad 5. În fine, ca să rămâi credincios maximei străbune „finis coronat opus”, earăși faci o nedeamnă și îndrăzneță atenție asupra comitetului central, când îl acuzi, că conlucră la destrăbălare 'n subordinație, și 'l judeci că n'a combinat destul de serios și matur, cu esmiterea D-lui asesor Ivan, de delegat al său, ca să închege earăși desp. reslășit, să ne invite earăși la muncă — căci acest domn a dat faliment moral, și în timpul din urmă a devenit și imposibil în părțile noastre. În urma acestor multe soiuri de constatări, conchizi, că numai părintele asesor Ivan nu e „omul” persoana chemată — incredințându-i-se o chestie așa delicată — ca să poată duce la bun rezultat această misiune — fiind D-sa atât de rău văzut la noi. Și după toate aceste suflături faci un oftat lung și ne promiți că ne mai ferești încă, și stai la dispoziție a ne mai desfăta încă în curând și cu alte desvôliri surprinzătoare. Să auzim numai!!

Îți răspund: Curat de-a'ntoarșele spui lucrările!

Te vei convinge însuși (și ai fost și până acum) încurând, că dl. Ivan, da, este persoana aceea bine designată de comitetul central, care va putea duce la bun rezultat această misiune, căci când cu ducearea D-sale de aici, cele mai bune impresiuni a lăsat în sufletele noastre.

Am firma convingere, că vei fi auzit și D-Ta, cum s'a sărbătorit ducerea D-Sale din acest părți la Sibiu, și cum i-a adus onorul nu numai preoțimea și învățătorimea tractuală, ci și un grup de fruntași inteligenți ai acestui giur, care lucru dovedește puternic, că om mai popular și conducător mai abil în părțile noastre, dela Orăștie pe Murăș în sus până departe — n'am avut.

Candin C. Suci.

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE

A apărut „LITURGIA sfântului Iovă Crisostom” de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl. pentru preparanți 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop.”.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru venuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva” din Orăștie, edată de d-nii Iosif Tabăcariu și Ilie Turdașan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială” de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școlărilor normale), școlărilor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

Gramatica limbii eline, după Curtius-Hartel de Paul Budiu, profesor gimnasial, a apărut în Brașov, ca op. 2. din edițiunea fondului „Coresi”. Voluminoasă de 374 pagini, gramatica dlui Budiu cuprinde: în partea I. *Morfologia* (partea formală a gramaticii) și în partea II. *Sintaxa*. Cartea este aprobată de ministrul ung. de culte și instrucțiune publică și costă 2 fl. 60 cr.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.—
Pe 1/2 an . . . . . „ 5.—
Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50
Pe o lună . . . . . 1.—
Pentru România și străinătate.
Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foile pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporului de 4 pagini.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI.”

NOUTATI

Arad, 30 Iunie n. 1899.

Tinerimea română din Arad a ținut în 28 l. c. ședință în localitățile Asociațiunii naționale, unde—conform datinei de până acum și în vederea aranjării petrecerilor cu ocaziunea instalării nou alesului episcop—și-a ales comitetul în următorul chip:

Președinte: Ioan Rațiu, cand. de adv.; vice președinte: Axente Secula, funcționar de bancă și Romul Roșescu, teolog absolut; secretar I. Ioan Moldovan, func. de bancă; secretar II. Iuliu Coste, cand. de avocat; controlor: Vasile Avramescu, cand. de avocat; cassar: Cornel Pavloviciu, contabil.

Notăm, că acest comitet va forma partea întregitoare, ca secție a tinerimii, în comitetul central pentru aranjarea festivităților din incide. tul instalării.

Ungurii se fac cu totul Ovrei. O foaie maghiară scrie, că în satul Bözöd-Ujfalu din secuime ovreii au isbutit încetul cu încetul, lucrând de un șir de ani, a face pe Sécuii d'acolo să treacă mai toți la legea jidană. Cel mai mare merit în această treabă îl are hahamul (șachterul) Isac Hirsch. Prefacerea Sécuiilor în jidani habotnici așa e de desăvârșită, în cât se folosește chiar și limba veche ovrească la slujba bisericească. Cancelaria centrală jidovească din Budapesta spriginește cu toate mijloacele această „propășire“ a Sécuiilor.

Băgați de seamă! Atât noi, cât și întreaga presa nemaghiară a fost indusă în eroare prin cei ce au rugat-o să facă reclamă prea timpurie foaiei ce are să apară în Viena sub titlul de „Der Volksfriede“. Ei bine, fondatorul, proprietatul și directorul ei este publicistul ovreu Bresnitz, explusat din mai multe țeri pentru diferite neletiri. „Omul n'are absolut nici o calificățiune pentru a propaga ideea împăcării popoarelor“ —ne scrie un amic din Viena, — „mai curând o chiar strică.“ Prin urmare, să nu ne pripim și să băgăm de seamă.

Monografia comunei bisericești române gr. or. din Cetatea Brașovului. Sub acest titlu și cu ocaziunea sfințirii bisericei nouă a Sitei Adormiri din Brașov-cetate, părintele protopop, dl Bartolomeiu Bărbulescu a scos de sub tipar un op istoric local, care, compus pe baza unor documente (în număr de 118) originale de un interes nu numai local, ci și de interes general românesc, conține monografia acestei comune bisericești dela anul 1786 până în ziua de astăzi. Prețul acestui interesant volum de 276 pagini, tipărit pe hârtie fină, în octav mare, cu 11 ilustrațiuni, — este numai 1 fl. Opul se vinde în folosul bisericei și e depus spre vânzare: la librăria I. Ciureu, la firma Nepoții Eremia, la episcopatul bisericei Teodor Spuderea și la autorul, în Brașov.

Biserică nouă. Cu prima Iunie a. e. în comuna Ciuciu, protopresbiteratul Halmagiului s'a început edificarea de nou a bisericii care va costa aproape 5500 fl. Comuna Ciuciu este o comună săracă, dar fiind în capul ei ca conducător un preot brav, Nicolae Balta, a știut dl preot cum să-și caute căile și izvorul de a-se pune în lucrare la zidirea de nou a bisericii. Intervenind foarte mult, pe seama comunei bisericești din Ciuciu societate a căilor ferate Arad-Cenad a votat 3200 fl. într'un proces ce l-a avut numita societate cu comuna urbană Ciuciu.

În anul 1891 preotul Nicolae Balta a înființat un fond de bucate în parohia

sa Ciuciu, care fond azi se urcă la vr'o 200 măsuri. Deie bunul D-zeu, ca astfel de preoți să avem în multe parohii de ale noastre.

Concert, teatrul și dare de seamă. Primum următoarea corespondență de prin părțile Bihorului:

Concertul și teatrul nostru s'a dat de școlarii noștri Luni seara a doua zi de S. Paști dară pe lângă cea mai mare supărare de oare ce n'am fost spriguiți de inteligența română din jur.

Fiind-că la noi nu este ospătărie ni am preparat ca oaspeți să fie cât de bine primii, și să capete și cină. Am făcut dispoziție pentru cel puțin 25 30 persoane; cugătând, că va fi îmbrățșat cu căldură acest paș al nostru fiind primul în părțile noastre, dară ce să vezi? când e la adevăr, vin 5 persoane. Nici de onor. preoți și frați colegi n'am fost spriguiți.

Merită însă laudă energicii preoți: Eutimie Blaga, dela Tulcea George Blaga dela Homorog și notarul dela Tulcea, Ormay Lajos, cari n'au pregetat din depărtare a participa, până când cel din giur, afară de unicul coleg, și un învățator emerit, au binevoit a se distinge prin neparticipare.

Ofert ni-a venit numai dela activul nostru protopop Rever. Domn Nicolae Roxin, 5 fl. care din incident familiar nu a putut participa. Suprasolviri au fost dela următorii: Aron Popovici și nepoata inv. emer. Ioan, 50 cr.; Petru Paul inv. Berechiu 10 cr.; Csizmadia Rudolf, hornar Cefa, 50 cr.; Ioan Albu notar, Avramul sup. 50 cr. Eutimie Blaga, 50 cr.; Georgiu Blaga, 50 cr.; Ormay Lajos, 50 cr. Venit a fost 22 fl 60 cr., eară spese 20 fl 16 cr. Venit curat 2 fl 44 cr. pentru care le exprimăm profundă mulțămintă. Cefa la 8 Mai s. n. 1899. Ioan Costa inv.

Petrecere de vară în Iclânzel. Primum următoarea invitaire la petrecerea de vară, ce se va arangea în Iclânzel la 11 Iulie st. n. 1899, cu ocaziunea adunării despărțământului XXV al „Asociațiunii“, precum și la petrecerea populară și producțiunea coristilor plugari. În pauză se vor juca călușerii și bătăta. Venitul curat e destinat în favorul școlii din loc și al despărțământului Asociațiunii. Romu. S. Orbean, președinte. Vasiliu Sucu v. președinte. Vasiliu Vlasa, secretar I. Drd, Vasiliu Maior, secret. II. Ioan Boeriu, cassar. Alexandru Precup, controlor. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie 2 fl. v. a. începutul la 2 oare d. a.

O mănăstire jăfuită. Sub titlul: Spargere și furt la mănăstirea „Valea Călugărului“ (diecesa Caransebesului), primum o corespondență mai lungă, din care estragem următoarele: O mână criminală a unui individ fără Dumnezeu, străbătând într'una din zilele trecute în sfta mănăstire „Valea Călugărului“, a jăfuit diatr'însa sume de bani și alte lucruri scumpe, deși biserica e bine întărită și stă sub paza nemijlocită a personalului din apropierea ei. Vestea despre săvârșirea acestui fapt criminal a umplut de amărăciune inimile creștinilor buni, și e mirare mare, cum de n'au dat de veste la timp păzitorul și personalul sfintei mănăstiri? Făptuitorul nici până azi nu e cunoscut.

Revoltat de această întâmplare gravă, raporiul nostru, dl Alexiu Nafir, între altele ne scrie: „La mulți peregrini le este cunoscută jertfa ce am adus, munca ce am prestat și contribuiriile, ce am făcut pentru construirea și împodobirea acestui sfânt locas. Încă din copilăria mea până în timpul de față am imitat pe răposatul meu tată Mihail Nafir, prin care Dumnezeu a voit să descopere acest sfânt loc de mănăstire și de pietate. Totdeauna, ca urmaș al tatălui meu, am avut în vedere soartea acestei mănăstiri; ca creștin bun și adevărat mi-am dat silința a o înzestra cu fundațiuni și a-i îmbunătăți starea, în care se află. Acum însă am ajuns să o vedă jăfuită; ear' părintele Bufan, preotul mănăstirii, nici habar nu are de ceea ce s'a întâmplat; și de loc nu caută să dea de urma făptuitorului păcătos“.

Din Moroda primum următoarele: În mult prefaitul D-voastră ziar, Nr. 109 a apărut o corespondență, în care sunt învinuit că la alegerea de reprezentanți ai promontoriului Pâncotei aș fi cules plenipotenții și mergând la alegere, le-aș fi dat unui birtaș pentru rachiul. Aceste afirmațiuni le declar de calumni și neadevăr. Întreb: când și cine a venit la mine ca să mă încredințeze cu alegerea plenipotențelor? De la cine și câte am cules? Arată-ți nasul la lumină, scriindu-ți numele lângă cele ce scrii, nu îți ascunde la umbra neadevărului. Nicolae Iogă.

Poșta redacțiunii.

G. Hămăgian. Măderat. Indcosebi cu venitul nu se ocupă nici una. Dar' poști publica în „Economia Națională“, București.

Curtice. Nu s'a putut. Plecăciune și salutăciune!

Bujor, Sibiu. Trimiteți să vedem întâiu!

Z. Dobre, R. Adresează-te la Ignatz Hertz, București, Hôtel de France.

Ab. n. 2481. Căpruța. Sunt multe; păcă-i vine rëndul.

St. Givalescu, Dubesți. După ce a trecut arênda, se va planta și acel loc cu pădure.

Garavale. Adresați-Vă la vicispian, ori chiar la minist. r, că notarul nu are drept și dreptate să facă el cum vrea. Faceți rugare mai multe comune prin advocat.

Unul din cei respinși. Cel puțin noi ar trebui să-ți știm numele.

Pațas. Când îl va veni rëndul.

„Autorizațiilor“, Sibiu. V'a păcălit cineva, scriindu Vă că „martirul“ în chestie ar fi la temnița. Din contră, având noi procuror genți pentru unii, se plimbă în toată libertatea prin oraș.

Adresele de aderență din Igris (Bănat). Arad-Gai, Băntania, Sâmbătenii se vor publica în Nr. viitor.

E. B. Sibiu. N-rul viitor. Mare merci!

Recița. Intimpinarea d-tale vine la rënd zilele acestea.

Secusigiu. Dacă odată s'a sfârșit treaba și la Consistor, noi nu ne mai putem amesteca.

„Riportorul“. N-rul viitor.

Nereu. Ceva mai târziu, suntem îmbulziți cu multe.

Arâneaq. Am angajat deja.

Nr. 50/III 1899.

Publicare de licitațiune.

Pe baza însărcinării vener. Consistor din Arad nr. 1267/1899, prin aceasta se aduce la cunoștință publică exarêndarea bunului fondului preoțesc diecesan de pe hotarul comunei Chișoda (comitatul Timișului) în estensiune de 435 jugere catastrale dimpreună cu dreptul de vênat aparținător.

Exarêndarea se face pe termen de 6 ani d'la 1 Octombrie 1899 până inclusive 31 Septembrie 1905 pe lângă condițiunile speciale, cari sunt expuse și se pot vedea, atât în cancelaria consistorială, cât și în cancelaria protopopului Dr. Trăian Putici în Timișoara, și în fine în cancelaria subscrisului în Arad.

Exarêndarea se face prin licitațiune publică și oferte închise, adresate subscrisului până la termenul de 15 Iuliu 1899 st. n. în care pe lângă suma ofertului întreg și după juger ofertentul are a declara, că condițiunile speciale de exarêndare le cunoaște și primește în întreg conținutul lor, ear' termenul pentru licitațiunea publică se deține pe ziua de 9 Iuliu 1899 st. n. la 10 oare a. m. în cancelaria comunală din Chișoda.

Arad, la 10 Iunie 1899.

Petru Truța, fisc. consist.

ECONOMIE.

Grâne.

28 Iunie.

Table with columns: Arad, B-Pesta, Grâu, măi slab, Cucuruz, Orz, Săcară, Ovės. Rows showing prices for various agricultural products.

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iunie n. 1898.

Table with columns: Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'or, 100 Marce germane, Livre sterling. Rows showing exchange rates for various currencies.

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Iunie.

Table with columns: Ungare, greutate, bătrâne, tinere, mijlocie, Române, érbești. Rows showing prices for different types of pigs.

Păstăioase:

Table with columns: Fasole boabe mari albe și rot, cenușii, colorate, Linte, Mazere pentru fert, Macu, Fasole albă s'a vënd, boabe rot, Linte fără gărgărițe, Mac, Mazere, Semăntă de cânepă, Chim, Unsoare de porc, Slănină, Prune. Rows showing prices for various types of beans and other goods.

Semințe:

Table with columns: Trifoiu roșu, Lucernă, In, Ulei de napă, Petroleu american rafinat, rusesc, de Orșova, de Brașov, Spirit grob pentru rafinat, Lână, vênătă, albă. Rows showing prices for various types of seeds and oils.

Pei lucrate:

Table with columns: prima Einsatz-Terzen, Zweisatz, Dreisatz, de bivol. Rows showing prices for different types of processed wool.

Spirit:

19 Iunie.

Table with columns: Spirit rafinat, cu toptanu, cu micu, brut, cu toptanu, cu mic. Rows showing prices for different types of spirits.

Editor: Aurel Popovici-Barclanu. Redactor responsabil Ioan Russu Sirliauu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretul autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu portretul autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestei, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.

Direcția.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia arhidiececană din Sibiu. Conferințele învățătorești din arhidieceasa ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisariatul consistorial. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.” „Istoria naturală în școala populară” și „Remunerațiunile și pedepsele în școală”

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian Cântecul isvorului (poesie). Stin-Petreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schită. Safire's ochii tși (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

(83) 91—

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4/0 4¹/₂ și 5/0

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 36—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

„CONCORDIA“

Societate comercială pe acții,
Sibiu. 336 12—5

pune în vânzare

UN VIN EXCELENT

garantat curat, cu prețul de
40 cr. Litru!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale!

Cumpărați și cetați!

„Din vremuri apuse“

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

de

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului
„Tribuna oporului“

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-tér) sub Nr. 22.

în etagiul I. al casei de chirie dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recușitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbului măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragera de măsele o săvârșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrijire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparaz părțile rupte din ei.

Scot dinți dela sëraci gratuit. Ordinez dela 8—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de amezzi dela 9—12 ore după amezzi dela 2—6 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deosebită stimă:

VAJDA BENEDICT

medic-dentist.

331 20—13